

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipue desumpta

**Puente, Luis de la
Coloniæ Agrippinæ, 1626**

§. 2.

<urn:nbn:de:hbz:466:1-45802>

ter accep̄ent; atq; si liberum ipsis fuisset, illum amplect̄ia aut reijcere. Nam, si huic odi homines possint vel ipso desiderio lethaliter peccare, licet ad ipsum oīus peruenire non possint, quemadmodum dixit Ecclesiasticus cōcōncip̄enti. *Padonis de virginauit iuuenclam*: ita ē contra iūdem plurimum promereri pot̄ant, efficaci continendi voluntate renunciando ipsi operi: etiam ad illud perpetrandū apti fuissent. Et in hoc ait S. Hieronymus eduxisse Danielem eū tribus suis sociis, quos Scriptura Sacra videtur f. *Eunuchos* appellare, eo quod Castitatem naturalem in virtutem glorioſissimam conuerterint. Quamuis alij Doctores valde graues afferant: hoc nomine illos appellati, non ob naturalem defectum, quem habuerunt, sed ob putitatem castitatis animae eorum quasi innata.

Quare diuina vocatio & electio pro indicio suo p̄fetere solet fundamētū bonae naturalis Constitutionis, quietē ac suauiter ad continentia propendens absq; vehementia passionū. Vult enim Deus D. N. naturae fundamētā iacere, apta & conformia ædificio, quod sita gratia erigere molitur. Et quē admodum vehementer propensis; & passionum, quibus quodāmodo vrūtut, vehementia, pugnacis, iuadere solemus, ut matrimonii inēat: cōquid magnū videatur indicium, Deum illos velle statum illū assumere: ita meritō confuli ac suaderi potest perpetua castitas ijs, qui proportionatam inclinatiōnē & complexionē ad eam seruandam habent: illud enim signū est diuinæ ad eam amplectendā vocationis. Quamuis hoc signū solum, non sit vere sufficiens, sicut neq; eius defectus est certū indicium, quod vocatio diuina desit. Multi enim reuera vocati à Deo ad egregiū hōc ceptū graues patientur pugnas: duplēte scilicet gratia Vocationis quod natura nō cōcessit. Quare potius coniendi sunt oculi in vehementiā inspirationū, & impullum internorū; & in affectū ipsius voluntatis ad eam amplectendā: siue ad id impellatur à cœlestib; illustrationib; siue à rationib; quæ per ratiocinationem ostendunt, huius statis conuenientiam, contrarij verò adferunt horrorem quendam. Obseruanda tamen sunt regulae & monita, quæ ad eligendum statum posita fuerunt in primo tractatu secundi Tomi.

§. II.

NE tamen quis deterretur ab Electione celissimi huius status timore sue imbecillitatis, aut si iam illum accepit, animo deficiat, quasi non possit seruare quod obtulit aut promisit: est diligenter aduentendum gratiam diuinæ vocationis ad statum Castitatis, adferre secum auxilia sufficientia, ut per totam vitam castè viuere possimus, nisi nobis ipsis defimus. Deus enim nunquam vocat, nisi ad id quod est possibile, neque consolit, nisi quod sit factibile. Et quamuis dicat neminem posse esse castum, an si cū id sit è cœlo datum: simul tamen cū inspirat castita-

Per mor-
bum aliquos
vocat ad
castitatem.
c. Ecl. 20.2
Lib. 1. cōtra
leuinia. Io-
sephus lib.
10. Antiq.
f. Daniel. 7.
S. Dorot. in
synopsi
S. Epith. in
vita Dani-
elis.
Lyra. vide
Feria in
Daniel. 3.

Gratia vo-
cationis ad
hunc statū
adferit suf-
ficiencia
auxilia.

Homo libere
debet con-
sentire in spi-
rationibus.
Homil. 63.
in Mat. 19. c
Et S. Hiero-
nymus ibi-
dem.

In dictum
iudicium
cum consumasset
IESVS hos
Sermones
inclinatio
sola ad ca-
stitatem non
sufficit nisi
concurrat
Deus.
bRom. 9.10

Gratia non
dabit esse
impotenter
naturam
cMatt. 9.12

Homil. 6.
in Matt.

c Matt. 13.9.

castitatem, ex parte sua offert auxilia ad eam seruandam. Hec autem sum
principue illustrationes, inspirationes, & impulsas per mouetes ad excusationem
mediorum, quibus illa custoditur. Sed necesse est homines liberi
ijs consentire; & ex parte sua facere quod potest ac debet, nec rei scire or
nia in solum Deum. Non existimes (ait S. Chrysostomus) itinoram ca
dari, aut sorte, aut necessitate; datur enim potius eam sponte sua eligentibus
& ab ipso Domino potentibus. Sed dicitur Deus illam daturus, ut intellig
tur, quam sit nobis necessarium auxilium celeste ad eam obtinendam; &
mul apparat eius excellitia, ac in custodienda difficultas. Idem confum
S. Gregorius Nazianenus alia ratione valde efficaci: Ne decipiatis, inquit
existimans, sicut solent haeretici: aliquos homines habere naturam de
natam ad castitatem & virtutem; alios verò ad luxuriam & vitium; alios a
tem cum quadam ad virumque indifferentia. Qamuis enim verum sit: ali
maiores habere inclinationem & aptitudinem ad Castitatem & virtutem
quam alii: non tamen sola illa sufficit, nisi Deus, & ratio eam excitet, & in
pellat, ut exeat in opus. Quemadmodum silex numquā scintillas emittet:
excusorio ferro percussus. Quando autem audis eos esse continentia
quibus datum est; necesse est addere: ijs datur: esse, qui accipere voluerit.
Ac propterea dixit Apostolus, b non esse volentis neque currentis, sed misericordia
Dei: hoc enim voluit dicere: quod vele, non sit solius hominis volentis; n
que currere, solius currentis: sed etiam ipsius Dei inspirantis, ipsum vel
& currere; & ipsa electio, qua homo hunc eligit statum, est diuinū benefi
cium. Ad eam enim faciendam simul concurrent humana voluntas eligens
gratia diuina electionem ipsam inspirans, & praeueniens, ac excitans, ut si
Et quoniam ab eius misericordia prouenit inspiratio ad eligendam con
tentiam ab eadem etiam auxilium proueniet ad custodiendum.

Hæc distinctionis explicuit Christus D. N. similiudine Eunuchorum
cuius superius fecimus mentionem. Non enim minus potes debet esse gra
tia, quam ipsa natura; nec amor regni cœlorum minus efficax, quam ars, &
industria hominum. Cum igitur aliqui Castitatem seruent ex naturali con
plexione, aut humana industria, quæ illos ad matrimonium fecit ineptos: et
erit valde possibile, & iucundum alijs, idē præstare ex diuina gratia, & proper
amorem eterni præmij. Sed addidit statim Dominus, c qui potest capere capi
ut hac ratione (ait S. Chrysostomus) ex stimularet nos ad excelsum adeo, &
difficilem statum aggredi. Adum: submonens interim non magnâ diligenc
iâ ac fortitudine opus esse ad illum obtinendum: non tamen esse impossibili
bilem. Quare quemadmodum Christus D. N. cum in suis concionibus audi
toribus dicebat, d qui habet aures audiendi audiat: vehementer optabat, om
nes: adire doctrinam suam; & quod in se erat, sufficientia praebebat auxilia

ut interfratrem auditum haberent ad eam audiendam: & omnes poterat libere eam audire, acceptare, si volebat: ita etiam, dum castitatem consulens, dicit: qui potest capere pias, ostendit desiderium suum, ut omnes, quibus ille ipsam insipiet, eam amplius stantur; certaque auxilia, ad eam obtinendam: quam re ipsa obtinebat illi, quodcumque in ipsis est, media adhibuerint, quae ipse Saluator ad ea proposit, & quae etiam nunc, inspirat cuiusque in genere ad quatuor reuocatur.

PRIMVM est *Oratio*, qua sollicitè agatur, ut illa auxilia eorumque efficacitas impetretur. Nemo (ait Origines) à custodia castitatis se exculet, eo quod Redemptor noster dixerit, eos tantum eam feruare, quibus datum est: nam ipse Saluator dixit etiam: e petite & dabitur vobis; & omnis qui petit accipit. Perpetrat igitur cum fide & fiducia Continentiam, & dabitur illi. Et si non dabitur, eo quod sit amicus: dabitur, tamen propter improbitatem & importunitatem petendi. Memor esto, quod f Jacob luctabatur cum Angelo tota nocte usque mane: & eius lucta erant orationes & lacrymae, ut insinuat Oseeas, cum dixit: g fleuit, & rogauit eum, ac denique impetravit, ut ipsi benediceret qui testigium neruum femoris eius, & statim emarcuit; & nomen Iacob, quod luctatorem, significat, mutauit Dei in nomen Israël, quod significat fortem contra Deum, aut resistentem Deum, ut ex hoc intellegas, orationibus, lacrymis, prolixis vigilijs, & importunitatis precibus obtineri cælestem benedictionem & victoriæ de sensualitate significata per femoris neruum: quem Deus exsiccauit, dum eam gratia sua abundantia mortificauit, concedens etiam fortitudinis donum, quo posset victoriæ prosequi; donecque contemplationis ijs promissæ, h qui mundo sunt corde. Hoc medio saepius vtebatur S. Augustinus orans Deum Dominum nostrum p̄iissimis hisce verbis: O amor qui semper ardes, & nūquam extingueris! Deus meus charitas infinita, accende me. Continentiam iubes, da quod iubes, & iube quod vis. Tota spes mea non nititur nisi in magna valde misericordia tua. Da quod iubes, & iube quod vis.

ORATIONE coniungenda est prompta & ad nutum obedientia in rebus omnibus, quas Deus iubet, & inspirat; speciatim in ijs, quæ sunt media ad seruandam castitatem; ita ut statuas certe te velle valde exactè spiritui diuino parere: ut sic caro tua sit obediens, tuoque spiritui subiecta. Nam quemadmodum Adami inobedientia, effrenem sensualitatem, laxauit; habendas turpibus luxurie motibus: (nam statim atque diuinum præceptum Adamus & Eua transgressi sunt, valde erubuerunt, quod se nudos aspicerent, fædosq; adeò motas in se experirentur). Et, ut S. Augustinus ait, inobedientia carnis rebellis promulgabat spiritus inobedientia: ita è contra Obedientia spiritus erga Deum efficiet, ut caro aduersus spiritum non ita rebellet: ut contra eum præualeat. Ac propterea forte S. Petrus dixit: animas vestras castificate inobedientia charitatis, quasi dixerit si animas vestras vultis habere ca-

*Tom. 3.

M

itas,

I.
Tractat. 7.
in cap. 9.
Matt.
c Luc. 11.9.

i Genes. 32.0
25.26.
g Osee. 12.4

h Mat. 5.8.
Lib. 10. de
Civit. c. 29

” ”
” ”
” ”
” ”
” ” 2.
Prompta
obedientia
necessaria
est in inspi-
rationibus.
Lib. 4. de
Civit. c. 17.
& lib. 11. de
Gen. ad li-
teram. c. 31.
i. Petri. 1.
22.

itas, amplectimini obedientiam perfectam, innirentem charitati: ex obedi-
entia enim & charitate procedet Castitas.

HIS addendum est tertium efficacissimum medium, frequentia sacrae
Communionis. Valde enim singulare prouidentia Christus D. N. cum in lege
Euangelica statu hunc Virginitatis & Castitatis perpetuus insisteret; & iugale Castitatem multo plus, quam alias constringeret inituit etiā sanctum
mū Altaris Sacramētum, in quo castissimā suā carnem, & preciosissimū sa-
guinem panis & vini accidentibus testa nobis tradidit: ut Caro eius nostri
tangens castam efficiat; & emarcescat in nobis nerus sensualis amoris in
viuentis; ideoq; Sanctus Cyrillus ait: communionem sacram temperate in
bellem membrorum nostrorum Legē; & extinguere tentationes ac turbatio-
nes animarum nostratum. Sed expressius adhuc Zacharias Propheta dicit:
hoc Sacramentum appellavit, k *vinum germinans virgines*; ita prouidēte Domi-
no nostro, vt l *vinum*; quod esse solet instrumentum *luxurie*, medium
efficacissimum ad generandam & cōseruandā Virginitatē virtute sanguinis
sub ipsius accidentibus latentis. Fuit quoq; eiusdem Domini mens, & cō-
lium, vt quemadmodū ex prohibiti fructus comedione luxuria fuit in mē-
dium ingressa; ita per sumptionem huius panis, vitæ illa repellatur. Come-
illa frēnum abstulit carni; hæc efficacius illi frēnum imponit; & ita senti-
illa Ecclesiæ impletur, quæ dicit: *Gustus sanctorum, & gustus sanctorum*. Cum
tū Dominus noster (vt dixit David) in mensam hanc parauerit aduersus om-
tentationes, & eos, qui tribulant nos; eamq; strauerit in conspectu meo, vt omni-
bus esset spectabilis, & liceret diuinū hunc panem ex ea sumere, quoties-
tentationes experiemur, ne eis succubemus; sibi ipsi tribuat, qui illum nō
mēs sicut oportet, deficiat in tentationibus luxuriae, & iacturā facit Castitas.

QVARTVM medium, quod secundo est valde aliud & omnium tri-
fructus valde insignis, est strenua, valdeque attenta mortuaria sensibilia;
rumq; omnium internarum, & externarum, quibus illi sonantur & relaxan-
tur, mortificatio. Inter has mortificationes valde eminent Cilicia, Discipli-
na, siue flagella, Ieiunia, Vigilia, & asperitates alia corporales, de qua
utilitatibus fuisus actum est in tractatu de Pœnitentia: antque valde effi-
caces ad carnis impetus continendos & frēnandos. Hoc significare voluit na-
turalis ille instinctus, siue boni spiritus impulsus, quo Adamus, & Eva fa-
tim atq; turpes in se motus aduerterunt, non consumerunt folia ficus. Et fecerū-
bi peri somnam, quibus se tegarent: quæ folia, (vt aduertit Iteneus circa han-
materium) quido carni applicantur instar ciliicij, valde cam pangunt, & mo-
lestiam adferunt. Qua actione quodammodo protestatus est Adamus; anti-
dogum sui vulneris esse pœnitentiam, mortificationem, & castigationem car-
nis: & quasi verbis diceret, cognosco, quod si dignus tali tegumento quod delecta-

3.
Frequens
Communio
necessaria
est castis.

Lib. 4. in
Iohann. cap. 17

k Zacha. 9.
17.
I Ephes. 5. 18.

Sumptio
Eucharistie
frēnas lu-
xuriam.
m Psal. 21.
5.

4.
Strenua-
mori passio
mum mor-
tificatio ca-
stis neces-
saria.
Tomo 1.
Tract. 3.

n Genes. 3. 7
Lib. 3. ad-
morsu hare-
jes cap. 37.

tionem quidam nullam praefat; mordet autem & pungit corpus: ut sic discat spiritui esse subiectum, remoueatque ab aspectu, auditu, & gustatu, quicquid potest, habens illaxare. Et quoniam haec mortificatio multa complectitur ad nostrum hoc constitutum spectantia, de illic agemus in subiectis capitibus.

CAPUT. VII.

HUMILITAS CONFERT AD CVSTODIAM CASTITATIS QVÆ OB OCCULTAM superbiam facile perit. Adseruntur aliqua documenta ad utramq; virtutem coniungendam.

PRIMA eorum, qui Castitatem fattam rectam custodire volunt, cura & solicitude esse debet, ut profundas in humilitate, propriæq; imbecillitatis cognitione radices iacent, & à Dei protectione dependeant: absque cuius auxilio ac favore nō poterit illa illæsa custodiri, ita enim Salomon dicit: *A scui, quoniam aliter non possemus esse continens, nisi Deus det;* & *hoc ipsum erat Sapientia, scire causas esset hoc donum.* In quibus verbis duplex continetur cognitio: altera Fidei quæ omnibus Christianis est communis, qua credunt, & fatentur, continentiam esse donū Dei, & sine eius auxilio, nō non posse horrendis cōtinuisq; tentationibus resistere, quibus illa oppugnatur: & sūt nichilominus aliqui, qui ex occulta superbia, oblitii eius, quod fide credunt, nimium suis viribus fidunt, maximamq; fiduciam in sua industria ponunt: ac securos reputant, existigantes, quamvis tententur, nō non vincendos: & gloriantur in suis actionibus, delestantur, quodd magni ab alijs fiant, & propter sua facta laudentur. Humiles autem supra fidei cognitionem aliam adhuc iacunt profundorem, à dono Sapientie prouenientem: qua interius sentiunt, & manibus quasi palpant Nihilum, quod ex se ipsis habent; ac dependentiam, quam in omni re bona, & præcipue in Castitate, quæ adeò est atdua, à Deo habent; suis viribus plane diffidunt, totamque fiduciam suam in gratia diuina collocant. Semper bunt, nunquam se reputant securos, nolunt ex suis victorijs honorem aut gloriam; sed soli Deo eam tribuunt. Ex quo prouenit, vt Dominus noster, cuius est proprium (vt ait Scriptura) *c superbus resistere, humiliis autem dare gratiam,* complacēs sibi, in hac humilitate, copioſa valde eis auxilia largiarunt ad Castitatem conservandam; quæ denegat superbis præsumentibus, & confidentibus sibi ipsis: quos permittit turpiter labi, vt experientia discant exiguae vires, quibus pollent.

§. I.

Preclarè hoc explicat S. Gregorius in illa verba: *Iob: a quis docet nos super iusta terra: & super volucres cœli erudit nos: certū, inquit, est, spiritus humiliatę, & carnis castitatem mutuò se cōseruare.* Et superbia solet luxuriæ seminari: D.N. permittente, vt qui tanquā aues per æra se extollunt, decidat in carnalitates instar iumentorum terre, quēadmodū euenit Götibas, de quibus ait Apostolus, quod ppter eorū superbiam, tradidit illos Deus in desideria, cordis eorum, in immunditiam, & in passiones ignominia. Et de Israelitis dixit C.

M. 2

scas,

profunda
humilitas
castitatis
Iustitia's ne-
cessaria.
a Sap. 8.21.

Occulta
superbia &
liques vano
gloria subij-
cit.

Humiles
suis viribus
diffidunt.
b Iob. 4.6.

c 1. Petri. 5.

I.
a Iob. 35.10.
Lib. 26. mo-
ral. cap. 33.
Superbia
luxuria se-
minarium,
b Rom. 1.24